

Rat u Libanu i bitka za naftu

By [Prof Michel Chossudovsky](#)

Region: [Europe](#)

Global Research, September 29, 2008

[Global Research](#) 26 June 2006

Da li postoji veza između bombardovanja Libana i otvaranja najvećeg na svetu strateškog naftovoda kojim će se preko milion barela nafte dnevno dopreмати na zapadna tržišta?

Naftovod Čejkan-Tbilisi Baku (BTC), koji povezuje Kaspijsko more sa istočnim Mediteranom, pušten je u rad gotovo nezapaženo 13. jula, na samom početku bombardovanja Libana „pod pokroviteljstvom“ Izraela.

Dan pre nego što su počeli izraelski vazdušni napadi, glavni partneri i akcionari projekta BTC naftovoda, uključujući nekoliko šefova država i direktora naftnih kompanija našli su se u luci Čejhan. Odmah nakon toga otišli su u Istanbul na inauguracioni prijem organizivan u okolini palate Čiradan, čiji je domaćin bio predsednik Turske Ahmet Nedžet Sezer.

Između ostalih, na prijem su došli izvršni direktor British Petroleum-a (BP) [lord Braun](#), kao i visoki zvaničnici iz VB, SAD i Izraela. BP se nalazi na čelu konzorcijuma BTC naftovoda. Ostalim veliki zapadni akcionari su Chevron, Conoco-Phillips, francuski Total i italijanski ENI. (Prema BP, „The BTC Co. akcionari“ su: BP (30.1%); AzBTC (25.00%); Chevron (8.90%); Statoil (8.71%); TPAO (6.53%); Eni (5.00%); Total (5.00%), Itochu (3.40%); INPEX (2.50%), ConocoPhillips (2.50%), Amerada Hess (2.36%)

Izraelski ministar za energetiku i infrastrukturu Benjamin Ben-Eliezer došao je sa delegacijom visokih funkcionera izraelske naftne industrije.

BTC naftovod u potpunosti zaobilazi teritoriju Ruske Federacije. Prolazi kroz bivše sovjetske republike Azerbejdžan i Gruziju, koje su postale američki „protektorati“ i čvrsto su integrisane u savezništvo sa SAD i NATO.

Uz to, Azerbejdžan i Gruzija imaju ugovore o dugoročnoj vojnoj saradnji sa Izraelom. Godine 2005. gruzijske kompanije dobile su oko 24 miliona USD na osnovu vojnih ugovora koji se finansiraju iz vojne pomoći SAD Izraelu u okviru takozvanog „Programa za inostrano vojno finansiranje“.

Izrael ima deonice u naftnim poljima Azerbejdžana, odakle uvozi oko 20% nafte za svoje potrebe. Otvaranjem naftovoda znatno će porasti izraelski uvoz iz kaspijskog basena.

Postoji, međutim, još jedna dimenzija rata u Libanu. S obzirom da je Rusija oslabljena, Izrael će dobiti značajnu stratešku ulogu u „zaštiti“ istočnomediteranskih transportnih i naftnih koridora koji polaze iz Čejhana.

Militarizacija istočnog Mediterana

Bombardovanje Libana deo je pažljivo planirane i koordinirane vojne mape puta. Vojni planeri u SAD i Izraelu već razmatraju proširenje rata u Siriju i Iran. Ova šira vojna agenda u tesnoj je vezi sa strateškom naftom i naftovodima. Podržavaju je zapadni naftni giganti koji kontrolišu naftovodne koridore. U kontekstu rata u Libanu, za pomenutu agendu potrebna je izraelska teritorijalna kontrola istočnomeditaranske obale.

U tom kontekstu, BTC naftovod kojim dominira British Petroleum, „dramatično“ je izmenio geopolitiku istočnog Mediterana, koji je sada preko energetskeg koridora povezan sa kaspiskim basenom:

„BTC naftovod u velikoj meri je promenio status zemalja u regionu i učvrstio je nova prozapadna savezništva. Sprovedši naftovod do Mediterana, Vašington je praktično uspostavio novi blok sa Azerbejdžanom, Gruzijom, Turskom i Izraelom“, (Komersant, Moskva, 14. juli 2006.)

Izrael je sada deo anglo-američke vojne osovine koja služi interesima zapadnih naftnih giganta na Bliskom Istoku i u Centralnoj Aziji.

Dok se u zvaničnim izveštajima navodi da će se BTC naftovodom „dopremiti nafta na zapadna tržišta“, ono što se retko pominje je da će deo nafte iz Kaspiskog mora direktno odlaziti u Izrael. S tim u vezi, napravljen je projekat podvodnog izraelsko-turskog naftovoda koji bi povezivao Čejhan sa izraelskom lukom Aškelon, a odatle preko izraelskog centralnog naftovodnog sistema, sa Crvenim morem.

Cilj Izraela nije samo da dobavlja naftu iz Kaspiskog mora za svoje potrebe, već i da ima ključnu ulogu u preprodaji kaspiske nafte na tržištima Azije, preko svoje luke Eilat na Crvenom moru. Strateške implikacije ovog preusmeravanja kaspiske nafte su dalekosežne.

Predviđa se da se BTC naftovod poveže sa izraelskom naftovodom Eilat-Aškelon (www.eapc.co.il/pipelines.html), poznatim kao „Tipline“ Izraela, od Čejhana do izraelske luke Aškelon. U aprilu 2006. godine Izrael i Turska najavili su planove za četiri podvodna cevovoda koji bi zaobišli sirijsku i libansku teritoriju.

„U toku su pregovori između Turske i Izraela o izgradnji energetskeg i vodenog projekta vrednog milione dolara kojim će se u Izrael transportovati voda, struja, prirodni gas i nafta, gde će nafta dalje da se šalje na Daleki Istok.

Novi tursko-izraelski predlog o kojem se pregovara obezbedio bio transfer vode, struje, prirodnog gasa i nafte u Izrael preko četiri podvodna cevovoda. ([Jerusalem Post](#), 11 maj, 2006)

„Nafta iz Bakua moći će da se preko ovog novog naftovoda transportuje u Indiju i na Daleki Istok preko Aškelona (i Crvenog mora).“

„Čejhan i mediteranska luka Aškelon nalaze se na razdaljini od samo 400 km. Nafta može da se transportuje u tankerima ili preko posebno izgrađenog podvodnog naftovoda. Iz Aškelona, nafta može da se preko već postojećeg naftovoda prenosi do Eilata na Crvenom moru; a odatle, u Indiju i druge azijske zemlje da se transportuje u tankerima.“ (<http://www.regnum.ru/english/>)

Voda za Izrael

Deo ovog projekta je i cevovod kojim će se u Izrael dopremiti voda iz izvora koji se nalaze u gornjim tokovima Tigra i Eufrata u Anadoliji. Ovo je davnašnji strateški cilj Izraela, na štetu Sirije i Iraka. Izraelski planovi u vezi sa vodom povezani su sa sporazumom o vojnoj saradnji između Tel Aviva i Ankare.

Strateško preusmeravanje nafte iz Centralne Azije

Svrha izmene pravca centralnoazijske nafte i gasa ka istočnom Mediteranu (pod izraelskom vojnom zaštitom), radi ponovnog izvoza u Aziju, jeste da se oslabi unutar-azijsko energetske tržište, koje se inače zasniva na razvoju direktnih naftovodnih koridora koji bi povezivali Centralnu Aziju i Rusiju sa Južnom Azijom, Kinom i Dalekim Istokom.

Konačno, cilj ovog projekta je slabljenje uloge Rusije u Centralnoj Aziji i odsecanje Kine od izvora nafte u Centralnoj Aziji. Dodatni cilj je izolacija Irana.

U međuvremenu, Izrael se pretvorio u novog moćnog igrača na globalnom tržištu energije.

Rusko vojno prisustvo na Bliskom Istoku

U međuvremenu, Rusija je odgovorila na američko-izraelsko-turski plan militarizacije istočnomediteranske obale planovima za izgradnju ruske pomorske baze u sirijskoj luci Tartus:

„Izvori u Ministarstvu odbrane ukazuju da će pomorska baza u Tartusu omogućiti Rusiji da utvrdi svoje pozicije na Bliskom Istoku i obezbediti zaštitu Sirije. Moskva namerava da razmesti sistem vazdušne odbrane u okolini ove baze - da bi obezbedila vazdušnu zaštitu kako same baze, tako i znatnog dela sirijske teritorije. (sistemi S-300 PMU neće biti dati Siriji na korišćenje, već će njima upravljati ruski kadrovi), ([Komersant, 2. jun 2006.](#))

[Tartus ima stratešku poziciju na 30 km od granice sa Libanom.](#)

Dodatno, Moskva i Damask su postigli sporazum o modernizaciji sirijske vazdušne odbrane, kao i o programu podrške njenim kopnenim snagama, modernizaciji letelica MIG-29 i podmornica. ([Komersant, 2. jun 2006.](#),). U kontekstu eskalacije konflikta, ova dešavanja imaju dalekosežne implikacije.

Rat i naftovodi

Pre bombardovanja Libana, Izrael i Turska su najavili izgradnju podvodnih cevovoda koji će zaobići Liban i Siriju. Ovi cevovodi ne narušavaju otvoreno teritorijalni suverenitet Libana i Sirije.

Na drugoj strani, za razvoj alternativnih zemljanih koridora (za naftu i vodu) kroz Liban i

Siriju bila bi potrebna tursko-izraelska kontrola istočnomediteranske obale.

Sprovođenje u život zemljišnog koridora, nasuprot projektu podvodnih cevovoda, zahtevalo bi militarizaciju istočnomediteranske obale, od luke Čejhan, preko Sirije i Libana, do libansko-izraelske granice.

Zar ovo nije jedan od skrivenih ciljeva rata u Libanu? Da se napravi prostor koji će Izraelu omogućiti kontrolu širokog dela teritorije koja se pruža od libanske granice, kroz Siriju, do Turske.

„Dugotrajni rat“

Izraelski premijer Ehud Olmert izjavio je da će izraelska ofanziva protiv Libana „trajati veoma dugo“. U međuvremenu, SAD su ubrzale isporuku oružja Izraelu.

Iza „dugotrajnog rata“ kriju se strateški ciljevi povezani sa naftom i naftovodima.

Vazдушna kampanja protiv Libana u uskoj je vezi sa američko-izraelskim strateškim ciljevima na širem Bliskom Istoku, uključujući Siriju i Iran. Kondolisa Rajs upravo je izjavila da je glavna svrha njene misije Bliskom Istoku ne prekid vatre u Libanu, već izolacija Sirije i Irana. (*Daily Telegraph*, 22. jul 2006.)

U ovom trenutku, popunjavanje izraelskih zaliha oružjem za masovno uništenje proizvedenim u SAD ukazuje na eskalaciju rata ne samo u Libanu, već i preko njegovih granica.

Originalni tekst možete naći na Globalresearch.ca

Tekst na srpskom jeziku možete naći na nspm.org.yu

Michael Chossudovsky je profesor ekonomije na Ottawskom Univerzitetu i autor Globalizacija Bijede (The Globalisation of Poverty), Uticaji Reformi IMF-a i Svjetske Banke (Impacts of IMF and World Bank Reforms), Mreža Zemalja U Razvoju (Third World Network), izdavačka kuća Penang and Zed Books, London, 1997.

The original source of this article is Global Research

Copyright © Prof Michel Chossudovsky, Global Research, 2008

[Comment on Global Research Articles on our Facebook page](#)

[Become a Member of Global Research](#)

Articles by: [Prof Michel Chossudovsky](#)

About the author:

Michel Chossudovsky is an award-winning author,

Professor of Economics (emeritus) at the University of Ottawa, Founder and Director of the Centre for Research on Globalization (CRG), Montreal, Editor of Global Research. He has undertaken field research in Latin America, Asia, the Middle East, sub-Saharan Africa and the Pacific and has written extensively on the economies of developing countries with a focus on poverty and social inequality. He has also undertaken research in Health Economics (UN Economic Commission for Latin America and the Caribbean (ECLAC), UNFPA, CIDA, WHO, Government of Venezuela, John Hopkins International Journal of Health Services (1979, 1983) He is the author of 13 books including The Globalization of Poverty and The New World Order (2003), America's "War on Terrorism" (2005), The Globalization of War, America's Long War against Humanity (2015). He is a contributor to the Encyclopaedia Britannica. His writings have been published in more than twenty languages. In 2014, he was awarded the Gold Medal for Merit of the Republic of Serbia for his writings on NATO's war of aggression against Yugoslavia. He can be reached at crgeditor@yahoo.com

Disclaimer: The contents of this article are of sole responsibility of the author(s). The Centre for Research on Globalization will not be responsible for any inaccurate or incorrect statement in this article. The Centre of Research on Globalization grants permission to cross-post Global Research articles on community internet sites as long the source and copyright are acknowledged together with a hyperlink to the original Global Research article. For publication of Global Research articles in print or other forms including commercial internet sites, contact: publications@globalresearch.ca

www.globalresearch.ca contains copyrighted material the use of which has not always been specifically authorized by the copyright owner. We are making such material available to our readers under the provisions of "fair use" in an effort to advance a better understanding of political, economic and social issues. The material on this site is distributed without profit to those who have expressed a prior interest in receiving it for research and educational purposes. If you wish to use copyrighted material for purposes other than "fair use" you must request permission from the copyright owner.

For media inquiries: publications@globalresearch.ca